

6. BÖLÜM

VASKÜLİTLER

Yasin ÖZCAN¹
Alp KAYIRAN²

VASKÜLİTLER

Vaskülitler göz, oküler adneks ve orbital dokuları içeren çeşitli organları etkileyen geniş ve heterojen bir hastalık grubunu içermektedir. Çoğu olguda göz tutlumu tanı anında ya da hastalığın ilerleyen evrelerinde ortaya çıksa da oftalmik semptomlar sistemik vaskülitlerin ilk başlangıç bulgusu olarak da karşımıza çıkabilmektedir.

Göz dokusunda saptanan vaskülitler son yıllarda sistemik ve retinal vaskülit olmak üzere iki farklı klinik tablo olarak değerlendirilmektedir. Her ne kadar bu iki terim birbirine benzese de sistemik vaskülit tanısı histopatolojik olarak gösterilen vasküler duvarda yıkım ile karakterize iken; fluoresein anjiyografi- de damar duvarında sızıntı olması ve muayenede damar duvarı boyunca ek-sudasyonların ve hemorajilerin varlığı, perivasküler eksudasyonlara eşlik eden ön kamarada ve/veya vitreusta yaygın hücrelerin bulunması retinal vaskülitler için tanısaldır ve bu bulguların ortaya çıkması için damar duvarında yıkımın olması şart değildir. Ayrıca birbirinden farklı olduğu düşünülen bu klinik durumlardan sistemik vaskülitler agresif sistemik immün baskılayıcı tedavi gerektirirken, daha ılımlı form olan retinal vaskülitler sadece lokal kortikosteroid ile tedavi edilebilmekte ya da tedavisiz gözlemlenebilmektedir.

Sistemik vaskülitlerde orbitada ağrı, kapak ödemi, propitozis, diplopi gibi orbital inflamasyon ve skartizan konjonktivit, episklerit, sklerit, periferik ülseratif keratit ve ön üveit görülürken, posterior üveit ve retinal vaskülitlerde daha çok görme kaybı, görmede bulanıklık ve uçuşma şikayetleri ön plandadır.

Rosenbaum JT ve ark. 1390 sistemik vaskülit tanısı almış hastaları inceledikleri geniş serilerinde, bu olguların sadece 207'sinde (%14.9) göz içi inflamasyonu gösteren üveit ve retinal vaskülit bulgularının olduğunu belirtmişler-

¹ Doç. Dr., Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları AD., yasin.ozcan@yeditepe.edu.tr

² Dr. Öğr. Gör., Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları AD., alp kayiran@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Rosenbaum JT, Ku J, Ali A, et al. Patients with retinal vasculitis rarely suffer from systemic vasculitis. *Semin Arthritis Rheum.* 2012;41:859-65.
2. Tugal-Tutkun I. Systemic vasculitis and the eye. *Curr Opin Rheumatol.* 2017;29:24-32.
3. Dattoo O'Keefe GA, Rao N. Retinal vasculitis: A framework and proposal for a classification system. *Surv Ophthalmol.* 2021;66:54-67.
4. Grayson PC, Cuthbertson D, Carette S, et al. Vasculitis Clinical Research Consortium. New features of disease after diagnosis in 6 forms of systemic vasculitis. *J Rheumatol* 2013; 40:1905-1912.
5. Leonardo NM, McNeil J. Behcet's disease: is there geographical variation? A review far from the Silk Road. *Int J Rheumatol* 2015;945262.
6. Elefante E, Bond M, Monti S, et al. One year in review 2018: systemic vasculitis. *Clin Exp Rheumatol.* 2018;36 Suppl 111:12-32.
7. Perez VL, Chavala SH, Ahmed M, et al. Ocular manifestations and concepts of systemic vasculitides. *Surv Ophthalmol.* 2004;49:399-418.
8. Bredvik BK, Trocme SD: Ocular manifestations of immunological and rheumatological inflammatory disorders. *Curr Opin Ophthalmol.* 1995;6:92-6.
9. George N. Papailoidis. Uveitis. A practical guide to the diagnosis and treatment of intraocular inflammation. Editor George N Papailoidis, Springer International Publishing AG 2017, Page 271-273.
10. Seo P. Wegener's granulomatosis: managing more than inflammation. *Curr Opin Rheumatol.* 2008;20:10-6.
11. Kubaisi B, Abu Samra K, Foster CS. Granulomatosis with polyangiitis (Wegener's disease): an updated review of ocular disease manifestations. *Intractable Rare Dis Res* 2016; 5:61-69
12. de Boysson H, Guillemin L. Polyarteritis Nodosa Neurologic Manifestations. *Neurol Clin.* 2019;37:345-357.
13. Kimbrell OC, Wheliss JA: Polyarteritis nodosa complicated by bilateral optic neuropathy. *JAMA* 201:139-40, 1967
14. Shailaja S, Vivek G, Shetty R, et al. 'Eye is a window to the pulse': bilateral ocular ischaemic syndrome as a presenting manifestation of Takayasu arteritis. *BMJ Case Rep* 2013; pii: bcr2013009461.
15. Das D, Mondal KK, Ray B, et al. A case of unusual presentation of Takayasu's arteritis. *Indian J Ophthalmol* 2010; 58:148-150.
16. Shukla E, Desai A, Malkan N, et al. Nodular scleritis as a presenting feature of Takayasu's arteritis. *Indian J Ophthalmol* 2016; 64:312-314.
17. Derbel A, Ghribi M, Marzouk S, et al. An Unusual association : Takayasu's Arteritis and Tubulointerstitial Nephritis and Uveitis Syndrome. *Eur Case Rep Intern Med.* 2020;17:002040
18. Tugal-Tutkun I, Onal S, Stanford M, et al. An Algorithm for the Diagnosis of Behçet Disease Uveitis in Adults. *Ocul Immunol Inflamm.* 2020 14:1-10.
19. Ebrahimiadib N, Maleki A, Fadakar K, et al. Vascular abnormalities in uveitis. *Surv Ophthalmol.* 2021;S0039-6257:30178-8.
20. Dammacco R. Systemic lupus erythematosus and ocular involvement: an overview. *Clin Exp Med.* 2018;18(2):135-149.
21. Silpa-archa S, Lee JJ, Foster CS. Ocular manifestations in systemic lupus erythematosus. *Br J Ophthalmol.* 2016 ;100(1):135-41.
22. American Academy of Ophthalmology. Uveitis and ocular inflammation. Basic and Clinical Science Course. Editorial Commitee H Nida Sen, Thaomas A, Bryn E. Burkholder, Sam S. Dahr, Emilio M Dodds, Thellean K Leveque, Wendy W Smith, Daniel V. Voscencolos-Santos, 2019-2020, Page 214-218.
23. Tanaka R, Murata H, Takamoto M, et al. Behcet's disease ocular attack score 24 and visual outcome in patients with Behcet's disease. *Br J Ophthalmol* 2015; pii: bjophthalmol-2015-307362.

24. Jabs DA, Johns CJ. Ocular involvement in chronic sarcoidosis. *Am J Ophthalmol.* 1986;102(3):297–301.
25. Lobo A, Barton K, Minassian D, et al. Visual loss in sarcoid-related uveitis. *Clin Experiment Ophthalmol.* 2003;31:310–6.
26. Rothova A, Lardenoye C. Arterial macroaneurysms in peripheral multifocal chorioretinitis associated with sarcoidosis. *Ophthalmology.* 1998;105:1393–7.
27. Verougstraete C, Snyers B, Leys A, et al. Multiple arterial ectasias in patients with sarcoidosis and uveitis. *Am J Ophthalmol.* 2001; 131:223–31.